

JOURNALISTENSCHOOL

Praktijk dicht benaderd

Minister van onderwijs prof. mr. J. A. Diepenhorst opent deze zaterdag aan de Oude Kerkstraat in Utrecht de gloednieuwe (in een oude handelsschool ondergebrachte) School voor de Journalistiek. Directeur dr. Maarten Schneider, zijn 22 docenten en 84 leerlingen hebben al 14 dagen aanlooptijd achter de rug. Nog vóór het eerste leerjaar begon, moest men de drie parallelklassen met één uitbreiden: „Zoveel toeloop en zo weinig afval bij het toch vrij zware toelatingsexamen hadden we niet verwacht,” aldus ex-voorlichter van de Leidse universiteit Schneider. „We rekenden op 10 tot 15 pct. afwijzingen, maar van de 86 adspiranten vielen er slechts 3 af. Bij het tweede toelatingsexamen haalden 5 van de 12 het. Nadien hebben nog enkelen zich teruggetrokken, i.v.m. militaire dienst en zo.”

De verdeling: 27 meisjes en 57 jongens. Ze willen journalist worden en niet overgeleverd zijn aan de willekeur van een „opleiding in eigen bedrijf”. Kozen daarom drie jaar studeren, worden („omdat het toch geen kinderen meer zijn”) nu reeds in school met „u” aangesproken en staan na hun eind-examen gelijk aan beginnende journalisten, die een doctoraal achter de rug hebben.

Ze bijten het spits af. Schneider: „Pas aan het einde van het jaar zal blijken of het toelatingsexamen wel selectief genoeg geweest is.” Wat niet wil zeggen dat iedereen alle antwoorden wist op de (examen-)vragen naar algemene ontwikkeling. Iemand noemde Luns minister van binnenlandse zaken i.p.v. (toen nog) Smallegen. Een ander dacht bij Jodrell Bank aan een hoge oever van de Mississippi. Afkortingen als NVV, SER, VPRO en BBC waren bij velen volstrekt onbekend en onoverkomelijke problemen leverden de letters Nato en Navo op. Gevraagd naar drie Nederlandse opinieweekbladen, noemde men Margriet, Libelle en Revue. De Telegraaf werd het partijblad van de PvdA, en Pengel voorzitter van de Nederlandse wielerunie. Met deze vragen kon men maximaal 140 punten halen; 95 was nog voldoende; enkelen haalden 130. Andere eisen van het examen: maak een journalistieke samenvatting van een op dicteersnelheid voorgelezen communiqué (over de bouw van een fictief zwembad); beoordeel een schilderij; en werk ten slotte een dos-

sier (uitbreidingsplan Bergstein) om tot een begrijpelijk en persklaar stuk.

De kandidaten hebben onder code gewerkt: de schoolleiding wist bij het nakijken niet wat van wie was. Ouders konden nooit beweren dat er doorgestoken kaart in het spel was en dat laatste sloeg op een vermoeden dat bij dr. Schneider c.s. leefde: de jongens zullen het beter doen dan de meisjes. Ze hebben gelijk gekregen. Nog een opvallende conclusie: kinderen van journalisten zijn geen betere aspirant-journalisten dan andere kinderen. Christine Lückner, dochter van Tijd-hoofdredacteur Joop M. Lückner, is het enige journalistenkind dat slaagde voor de school.

Derde (belangrijkste) conclusie: „Het

DR. MAARTEN SCHNEIDER
.....niet alleen luisteren.....

Nederlands dat geschreven werd, is nog slechter dan we dachten.” (dr. Schneider). Dat is ook de mening van dr. W. Blok, een der stafdocenten, de man die Nederlandse taal en letterkunde geeft: „Het is echt niet overbodig dat we dat doen. Hoe kan een moedertaal op onze middelbare scholen zó verwaarloosd zijn? Ook onder de journalisten worden nog ontstellende fouten gemaakt.” Op de School voor de Journalistiek geeft men er de overheid de schuld van.

HBS-A blijkt (althans volgens Schneider en de zijnen) de beste vooropleiding voor de journalistiek. De gymnasiasten hebben te weinig „maatschappijvak-

ken”. In Utrecht borduurt men daarop verder met: Nederlands, Engels, Frans, Duits, praktische journalistiek, ethiek, gymnastiek, sociologie, recht, levensbeschouwelijke stromingen, massacommunicatie, sociale aardrijkskunde, toneel, muziek, economie, film, geschiedenis, statistiek en andere vakken. Met (aldus directeur Schneider): „hoor-, doen en spreeklessen. Niet alleen luisteren en leren, maar savoir faire en ook savoir vivre.”

Dat laatste is nodig: tijdens een tweedaagse kennismaking in een conferentieoord te Driebergen bleek vorige week dat vele leerlingen zelfs de elementaire tafelmanieren nog niet onder de knie hebben. Etiquette staat niet op het lesrooster. Misschien zal het ter sprake komen tijdens de populairste lessen: die in praktische journalistiek. Een van de docenten, de heer J. Vos (redactiechef uit Utrecht): „We proberen hun alles bij te brengen waar ze straks voor komen te staan, compleet met interviews en telefoongesprekken, die we via een gesloten televisiecircuit of een bandrecorder kunnen opnemen en afdraaien. Verder zal ik hen zo snel mogelijk meenemen naar een gemeenteraad of naar een rechtbankzitting. En wat belangrijk is: van het tweede jaar af moeten ze stage lopen bij dagbladen.”

Denken de aankomende dag- en weekbladschrijvers, dat ze er over drie jaar zijn? En waarom kozen ze deze opleiding in plaats van direct bij een krant aan te kloppen? Johan Tromp uit Haarlem: „Die eigenwijzigheid zit er natuurlijk wel een beetje in. Als we dat maar beseffen, zal het wel loslopen.” Frans Tervoort uit Heerlen: „Het is de vraag of je bij een dagblad het vak wel altijd goed leert. Hier weet je straks hoe je de gereedschappen moet vasthouden.” Willy Bruinisma uit Leeuwarden: „Ik heb al een jaar bij een krant gewerkt. Hoorde dat hier een school zou beginnen en heb me aangemeld.” Ferdinand Tromp uit Haarlem: „Ik wist eigenlijk niet wat ik moest doen. Ben toen m'n broer maar gevolgd.”

En dr. Schneider: „We hebben leerlingen uit alle elf provincies. De meesten uit de randstad. Zeeland is iets beter vertegenwoordigd dan Drente. Ongeveer 60 pct. woont in of bij Utrecht en de rest forenst.” Leen Groenedijk gaat iedere dag op en neer van Hoogvliet naar Utrecht.

Wim Klein